

Informatiebrochure invoering KIJK!

Aanleiding

In het schooljaar 2009-2010 is De Fontein begonnen met de invoering van het opbrengstgericht werken. Dit betekent dat zowel voor leerkracht als leerling vooraf duidelijk is welk (ontwikkel)doel met een activiteit of bezigheid wordt nagestreefd. In de kleutergroepen is vanuit deze gedachte vorig schooljaar extra aandacht besteed aan het doelgericht werken in de kleine kring. Ouders zijn hierover in de nieuwsbrieven en tijdens rapportgesprekken geïnformeerd.

Door de nieuwe manier van werken ontstond afgelopen schooljaar de behoefte aan een nieuw leerlingvolgsysteem. Het oude volgsysteem gaf een fragmentarisch beeld van de ontwikkeling van de leerlingen. Zo was het niet goed mogelijk een passend en doelgericht activiteitenaanbod vorm te geven. Een nieuw volgsysteem zou rekening moeten houden met de verschillen tussen kinderen en zou een completer beeld moeten geven van waar een kind precies staat in zijn/haar ontwikkeling. Na een aantal volgsystemen te hebben bekeken, heeft het onderbouwteam eind schooljaar 2010-2011 besloten tot de invoering van Kijk! In het schooljaar 2011-2012 wordt Kijk! in alle kleutergroepen ingevoerd.

Kijk! is een ontwikkelingsvolgmodel waarmee de ontwikkeling van jonge kinderen van 4 tot 6,5 jaar in kaart gebracht wordt. Uitgangspunt van Kijk! is dat het bij ontwikkeling en leren van jonge kinderen draait om brede veranderingen, inzichten en mogelijkheden op cognitief, zintuiglijk en sociaal-emotioneel vlak. Een leerkracht die werkt met Kijk! verkrijgt door observatie op systematische wijze informatie over de totale ontwikkeling van de kinderen. Met deze informatie kan zij nog beter inspelen op de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen. Zij kan op grond van haar bevindingen komen tot een passend en doelgericht activiteitenaanbod voor individuele leerlingen, kleine groepjes kinderen, of de groep als geheel.

Uitgangspunten: basiskenmerken, risicofactoren en betrokkenheid

Kijk! stelt dat kinderen alleen goed tot leren komen als aan een aantal basisvoorwaarden voldaan wordt. Het gaat om de volgende *basiskenmerken*:

- Vrij zijn van emotionele belemmeringen. Dit kenmerk komt in er in essentie op neer dat een kind lekker in zijn vel zit.
- Nieuwsgierig, ondernemend en onderzoekend zijn. Een nieuwsgierig kind toont een gezonde mate van ondernemingslust. Een nieuwsgierig kind is een kind dat durft, dat er op af gaat en niet bang is om te falen.
- Zelfvertrouwen hebben. Een kind met zelfvertrouwen voelt zich competent, is trots op wat het kan, reageert niet krampachtig of angstig op mislukkingen en weet ook van zichzelf wat het wel en niet goed kan.

Kinderen die lekker in hun vel zitten, nieuwsgierig zijn en voldoende zelfvertrouwen hebben, zullen goed tot leren kunnen komen. Wanneer de hierboven beschreven basiskenmerken in mindere mate aanwezig zijn, wordt bekeken of er sprake is van een aantal *risicofactoren*. Dit zijn kenmerken in het handelen van kinderen die hun ontwikkeling in de weg kunnen staan. Voorbeelden van risicofactoren zijn impulsiviteit, selectieve aandacht en grote vermoeidheid.

Een laatste voorwaarde voor ontwikkeling is *betrokkenheid*. Een betrokken activiteit leidt tot ontwikkeling. Betrokkenheid is meer dan bezig zijn alleen. Een kind moet activiteiten niet uitvoeren omdat die hem zijn opgedragen, maar omdat het kind uit zichzelf wil handelen. Bij het observeren en beoordelen van betrokkenheid maakt Kijk! gebruik van de Leuvense betrokkenheidschaal voor kleuters. Er wordt uitgegaan van een reeks van betrokkenheidssignalen. Aan de hand hiervan worden vijf niveaus van betrokkenheid onderscheiden, namelijk niveau 1 tot niveau 5. De gemiddelde betrokkenheidsscore bedraagt 3,5. Ligt de beoordeling op of boven deze grens dan is er sprake van een redelijke tot goede betrokkenheid.

De basiskenmerken, risicofactoren en betrokkenheid zeggen samen iets over de aanwezige basisvoorwaarden om tot ontwikkeling te komen. Om de ontwikkeling op cognitief, sociaal-emotioneel en zintuiglijk gebied in kaart te brengen, zijn daarnaast 17 ontwikkelingsgebieden omschreven. Schematisch is de opbouw van Kijk! samengevat weer te geven als de figuur hieronder.

Ontwikkelingsgebieden: 17 ontwikkelingslijnen

Van 17 ontwikkelingsdomeinen (zie figuur hierboven) zijn ontwikkelingslijnen opgesteld. De ontwikkelingslijnen lopen van de leeftijd van 3 jaar tot 6,5 jaar en zijn opgedeeld in periodes van een half jaar. Bij elk tijdvak worden concrete voorbeelden genoemd van zichtbaar gedrag of verworven vaardigheden. Deze mijlpalen beschrijven per ontwikkelingsgebied de normale en gangbare ontwikkeling van een kind. De leerkracht observeert de kinderen in de klas gedurende een langere periode. Op een vastgesteld moment bepaalt de leerkracht op grond van wat zij over de gehele periode gezien heeft per kind waar hij of zij zich op de verschillende ontwikkelingslijnen bevindt. De bevindingen worden verwerkt in het individuele leerlingenrapport.

Op **17 november 2011** is voor ouders van leerlingen in de kleutergroepen een informatieavond georganiseerd. Hier zijn de aanwezige ouders over het voorgaande geïnformeerd. Deze informatiefolder is samengesteld voor ouders die op deze avond niet aanwezig waren.

Op de oudermiddag/avond van **24 november 2011** krijgen alle ouders voor het eerst het nieuwe leerlingenrapport ter inzage. Op dit rapport zijn de basiskenmerken, risicofactoren, betrokkenheidsscore en 4 ontwikkelingslijnen gescoord. De leerkracht licht het individueel rapport verder toe in het bekende 10-minutengesprek.

In **februari 2012** wordt een extra oudermiddag/avond gepland. Voorafgaand aan deze rapportgesprekken ontvangen alle ouders het individuele leerlingenrapport thuis. Voor de leerlingen in groep 2 zullen alle ontwikkelingsgebieden gescoord zijn. Voor de leerlingen in groep 1 wordt een selectie gemaakt van 8 ontwikkelingslijnen.

Na februari 2012 zal het team van De Fontein beslissen hoe de rapportage aan ouders er voortaan uit zal zien. Vanzelfsprekend worden ouders van leerlingen in de kleutergroepen hierover nog verder geïnformeerd.

Aan het einde van het schooljaar 2011-2012 zal Kijk! volledig ingevoerd zijn.